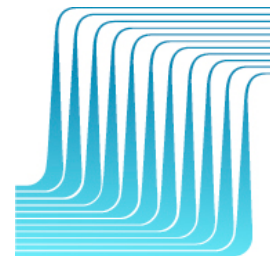

Evolució i perfil del treball autònom

Juny 2017

Data d'actualització: 13/09/2017

Observatori del Treball i Model Productiu

A finals de juny de 2017, la xifra d'afiliacions a la Seguretat Social a Catalunya es va situar en 3.300.293, de les quals el 16,9% correspon a treballadors per compte propi (un total de 557.127 entre treballadors del règim especial de treballadors autònoms i el del règim especial del mar). D'aquest total, els autònoms persones físiques representen gairebé el 60% (328.740); a continuació, els socis de societat representen el 18% (102.885) i els membres d'òrgans d'administració de societat, el 14% (77.378), sent els dos col·lectius majoritaris.

Gairebé el 60% dels treballadors per compte propi són autònoms persones físiques.

Taula 1

Catalunya – Afiliació per compte propi a la Seguretat Social per col·lectiu

Juny de 2017 (últim dia del trimestre)

	Valor	%	Var. intertrimestral		Var. interanual	
			Absoluta	Relativa	Absoluta	Relativa
Autònoms persones físiques	328.740	59%	3.822	1,2%	2.049	0,6%
Familiar col·laborador	34.014	6%	924	2,8%	992	3,0%
Soci de societat	102.885	18%	-439	-0,4%	-6.475	-5,9%
Membre òrgan administració societat	77.378	14%	1.746	2,3%	7.127	10,1%
Altres ¹	14.110	3%	449	3,3%	1.395	11,0%
Total afiliació per compte propi	557.127	100%	6.502	1,2%	5.088	0,9%

¹Inclou familiars de socis, religiosos i els que formen part de col·legis professionals

Respecte del trimestre anterior, augmenta el treball per compte propi (+1,2%) en totes les seves fórmules tret dels socis de societat.

Font: MEYSS a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

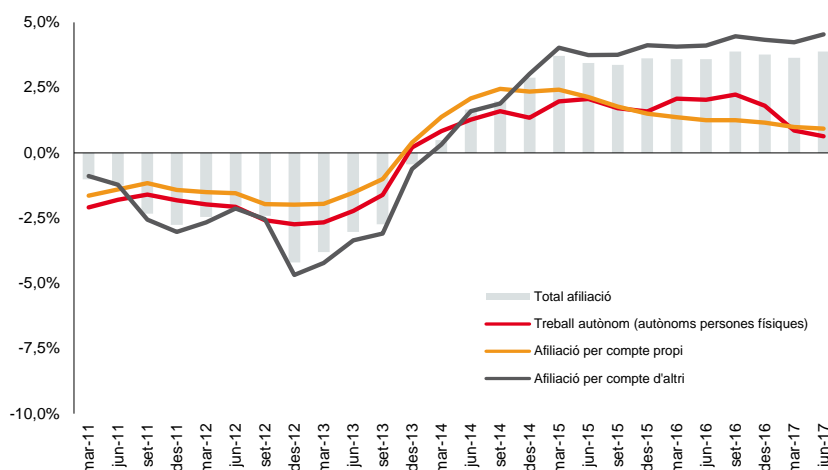
En comparació amb el primer trimestre de 2016, el treball per compte propi creix un 1,2% (6.502 afiliats més). Més de la meitat de l'increment s'ha centrat en els autònoms persones físiques (3.822 més), però ha estat més intens en el cas dels membres d'òrgans d'administració (+2,3%; 1.746 més).

Respecte d'un any abans, el treball per compte propi ha crescut un 0,9%, destacant l'augment en els membres dels òrgans d'administració de societats, tant en termes relatius com absoluts (+10,1%; 7.127 més). Per contra, els socis de societats han experimentat una davallada força destacada (-5,9%; 6.475 menys).

Gràfic 1

Catalunya - Variació interanual de l'afiliació (en %)

Juny de 2011 a juny de 2017 (últim dia del trimestre)

Continua moderant-se el ritme de creixement del treball autònom, mentre que s'accelera lleugerament en el de l'afiliació per compte d'altri.

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de les dades de la TGSS

En el conjunt de l'Estat, el total d'afiliacions d'autònoms persones físiques ha estat 1.996.955, que representa un creixement interanual del 0,6%. El 16,5% d'aquests autònoms es localitzen a Catalunya, proporció força similar a la que representen el total d'ocupats catalans en el conjunt de l'Estat, considerant les dades d'EPA del segon trimestre de 2017.

Per províncies, Lleida és la que presenta un pes més elevat d'autònoms persones físiques sobre el total d'afiliats (12%), mentre que Barcelona és la que presenta el menor pes (9,5%). L'augment interanual del treball autònom (autònoms persones físiques) s'ha concentrat pràcticament en la seva totalitat en la província de Barcelona, mentre que s'han registrat descensos moderats a Lleida i Tarragona.

Taula 2

Catalunya – Afiliació per compte propi a la Seguretat Social per col·lectiu i província

Juny de 2017 (últim dia del trimestre)

		Autònoms persones físiques	Familiar col·laborador	Soci de societat	Membre òrgan administració societat	Altres ⁽¹⁾	Total afiliació per compte propi
Valor	Barcelona	234.828	23.420	71.936	57.067	10.196	397.447
	Girona	37.419	4.139	12.380	8.602	1.626	64.166
	Lleida	22.907	2.324	7.959	5.460	1.051	39.701
	Tarragona	33.586	4.131	10.610	6.249	1.237	55.813
	Catalunya	328.740	34.014	102.885	77.378	14.110	557.127
Variació interanual absoluta	Barcelona	2.383	591	-4.735	5.166	1.108	4.513
	Girona	149	169	-270	712	88	848
	Lleida	-292	43	-814	738	96	-229
	Tarragona	-191	189	-656	511	103	-44
	Catalunya	2.049	992	-6.475	7.127	1.395	5.088
Variació interanual relativa	Barcelona	1,0%	2,6%	-6,2%	10,0%	12,2%	1,1%
	Girona	0,4%	4,3%	-2,1%	9,0%	5,7%	1,3%
	Lleida	-1,3%	1,9%	-9,3%	15,6%	10,1%	-0,6%
	Tarragona	-0,6%	4,8%	-5,8%	8,9%	9,1%	-0,1%
	Catalunya	0,6%	3,0%	-5,9%	10,1%	11,0%	0,9%

⁽¹⁾ Inclou familiars de socis, religiosos i els que formen part de col·legis professionals

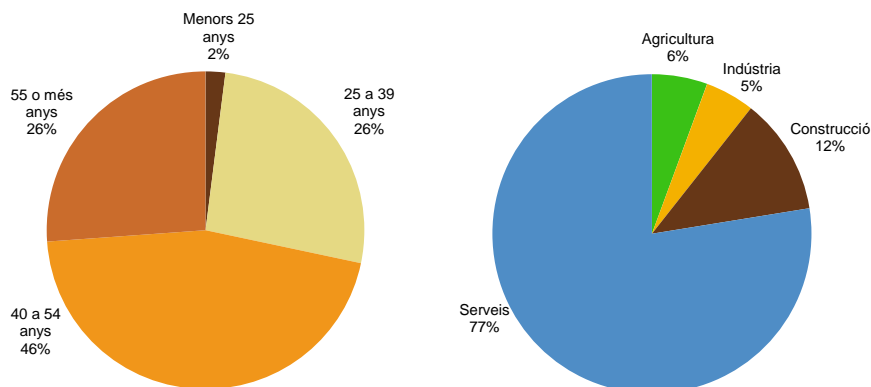
Font: MEYSS a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

El perfil del treballador autònom a Catalunya és el d'un home (el 65% del total), d'entre 40 i 54 anys (el 46%), de nacionalitat espanyola (el 88%), que treballa en els serveis (el 78%), sense assalariats (el 79%) i que es dedica a una única activitat (el 94%). Així mateix, el 53% té una antiguitat de més de 5 anys en el negoci i el 86% cotitza per la base mínima.

Gràfics 2 i 3

Catalunya – Perfil de l'autònom persona física per edat i sector d'activitat

Juny de 2017 (últim dia del trimestre)

Gràfics elaborats per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de les dades del MEYSS (TGSS)

Respecte d'un any enrere, augmenten els autònoms persones físiques amb més força en el col·lectiu femení (+1,2% enfront del +0,3% entre els homes). En xifres absolutes, al voltant del 70% de l'increment s'ha centrat en les dones (1.420 dels 2.049 més). Per edats, sobretot augmenta el treball autònom a partir dels 40 anys; per sota d'aquesta edat, hi ha una davallada significativa, en concret en el col·lectiu de 25 a 39 anys (1.852 menys). Per nacionalitat, només augmenten els autònoms amb nacionalitat estrangera (3.222 més; +8,6%).

Per característiques de tipus laboral, sobretot s'han incrementat els autònoms persones físiques en els serveis (2.471 més; +1%) i també a la construcció (401 més; +1%). En canvi, han disminuït en l'agricultura (547 menys; -2,9%) i en la indústria (276 menys; -1,6%). En relació amb la situació laboral ha estat més important l'increment dels autònoms amb assalariats (+2,4%; 1.584 més) així com dels que treballen en situació de pluriactivitat (+8,7%; 1.628 més).

Quant a l'antiguitat, l'increment ha estat pràcticament exclusiu dels autònoms que porten entre 3 i 5 anys en el negoci (+12,7%; 4.281 més). Entre els que porten menys de 12 mesos, es registren descensos: -5,8% els que porten entre 6 i els 12 mesos i -3,6% els que porten menys de 6 mesos.

Pel que fa a la base de cotització, augmenten els autònoms persones físiques que cotitzen per la base mínima (+1,3%; 3.675 més).

Per característiques personals, destaca l'augment dels autònoms persones físiques entre les dones, entre els que tenen 40 o més anys i entre els estrangers.

Per situació professional, creixen sobretot els autònoms amb assalariats i els de pluriactivitat.

També destaquen els augments dels que tenen una antiguitat en el negoci entre 3 i 5 anys i els que cotitzen per la base mínima.

Taula 3

Catalunya – Perfil de l'autònom persona física

Juny de 2017 (últim dia del trimestre)

	Valor	%	Var. intertrimestral		Var. interanual	
			Absoluta	Relativa	Absoluta	Relativa
Per sexe						
Homes	213.365	65%	2.171	1,0%	629	0,3%
Dones	115.375	35%	1.651	1,5%	1.420	1,2%
Per edat						
Menors de 25 anys	6.582	2%	206	3,2%	93	1,4%
De 25 a 39 anys	86.532	26%	689	0,8%	-1.852	-2,1%
De 40 a 54 anys	149.675	46%	1.615	1,1%	1.953	1,3%
De 55 o més anys	85.951	26%	1.312	1,6%	1.855	2,2%
Per nacionalitat						
Nacionals	288.210	88%	1.934	0,7%	-1.173	-0,4%
Estrangers/eres	40.530	12%	1.888	4,9%	3.222	8,6%
Per sector d'activitat						
Agricultura	18.489	6%	-67	-0,4%	-547	-2,9%
Indústria	16.458	5%	15	0,1%	-276	-1,6%
Construcció	38.844	12%	405	1,1%	401	1,0%
Serveis	254.949	78%	3.469	1,4%	2.471	1,0%
Per situació professional						
Sense assalariats	260.789	79%	910	0,4%	462	0,2%
Amb assalariats	67.951	21%	2.912	4,5%	1.587	2,4%
Sense pluriactivitat	308.489	94%	2.683	0,9%	421	0,1%
Amb pluriactivitat ⁽¹⁾	20.251	6%	1.139	6,0%	1.628	8,7%
Per antiguitat en el negoci						
Menys de 6 mesos	29.240	9%	3.419	13,2%	-1.103	-3,6%
De 6 a 11 mesos	23.030	7%	-225	-1,0%	-1.430	-5,8%
D'1 a 3 anys	62.621	19%	-25	0,0%	186	0,3%
De 3 a 5 anys	38.023	12%	398	1,1%	4.281	12,7%
5 o més anys	175.826	53%	255	0,1%	115	0,1%
Per base de cotització						
Base mínima	281.333	86%	4.662	1,7%	3.675	1,3%
Entre b mínima i 1,5 b mínima	14.601	4%	-178	-1,2%	-415	-2,8%
Entre 1,5 i 2 b mínima	10.095	3%	-394	-3,8%	-214	-2,1%
Entre 2 i 3 b mínima	18.977	6%	-232	-1,2%	-1.015	-5,1%
Més de 3 vegades b mínima	3.734	1%	-36	-1,0%	18	0,5%
Catalunya	328.740	100%	3.822	1,2%	2.049	0,6%
Espanya	1.996.955	-	23.927	1,2%	12.687	0,6%

Font: MEYSS a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

Annex metodològic

La informació analitzada en el present informe procedeix en la seva totalitat dels registres d'afiliació a la Seguretat Social. Concretament, la informació sobre autònoms persones físiques i d'afiliació per compte propi prové del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social (MEYSS) a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social; i, la informació del total afiliació i afiliació per compte d'altri prové directament de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Totes les dades són les registrades en l'últim dia del trimestre, és a dir, a 31 de març, 30 de juny, 30 de setembre i 31 de desembre de cada any.

Total afiliació

Inclou l'afiliació en tots els règims de la Seguretat Social: per compte propi i per compte d'altri.

Treball per compte propi

Inclou l'afiliació al règim especial de treballadors autònoms (RETA) i l'afiliació al règim especial del mar per compte propi. Per col·lectius distingim: autònoms persones físiques (el que considerem treball autònom en aquesta nota), familiars col·laboradors, socis de societats, membres d'òrgans d'administració de societats, familiars de socis, religiosos i membres de col·legis professionals.

Treball autònom

Un treballador autònom, segons la definició de l'Estatut del treballador autònom (Llei 20/2007, d'11 de juliol), és aquella persona física que realitza de manera habitual, personal i directa una activitat econòmica a títol lucratiu sense subjecció a cap contracte de treball, tant si utilitza el servei remunerat d'altres persones com si no.

En el present informe s'utilitza el concepte d'autònom persona física, que fa referència a les persones treballadores afiliades a algun dels règims per compte propi de la Seguretat Social que no estiguin integrades en societats mercantils, cooperatives o altres entitats societàries. També s'exclouen els col·laboradors familiars o les persones que estan registrades formant part d'algun col·lectiu especial de treballadors. Per tant, només es té en compte una part del total de persones afiliades per compte propi a la Seguretat Social que s'anomenen "autònoms persones físiques".

Treball per compte d'altri

Les persones treballadores per compte d'altri són aquelles que presten serveis retribuïts dins l'àmbit de l'organització i direcció d'una altra persona física o jurídica. Es considera l'afiliació al règim general de la Seguretat Social (RGSS), que inclou el sistema especial agrari i el sistema especial de la llar; l'afiliació al règim especial del mar per compte d'altri, i l'afiliació al règim especial de mineria del carbó.